

Operna pevka z igralskim talentom

Ingrid Mager

Pevka **Nataša Krajnc** ima izrazito mehak sopran in odlični smisel za dramsko upodobitev vlog, zato jo na slovenskih odrih srečujemo v veliko manjših operah in operetah, pa tudi samostojno kot solistko z orkestrom ali s komornimi zasedbami. In če bi bil v obeh naših nacionalnih operah prostor za mlade nadarjene pevke in pevce, bi pela še tam. Prav tako bi bila ena glavnih akterk v glasbenem gledališču, kjer bi uprizarjali kakovostne muzikale, če bi ga Slovenci premogli. Na njen smisel za muzikal so jo opozarjali že profesorji in profesorice na Pedagoški fakulteti v Mariboru pa tudi na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je leta 2006 z odliko doštudirala solopetje in pridobila naziv akademske glasbenice pevke in profesorice petja. O tem ne nazadnje pričajo tudi trije razprodani koncerti muzikalov decembra lani, ko je kot solistka nastopila z Orkestrom mandolina Ljubljana pod umetniškim vodstvom klarinetista **Andreja Zupana**.

Bila je tudi štipendistka enega najuglednejših skladov na svetu, sklada Richarda Wagnerja. Ob koncertni karieri danes poučuje solopetje v žalski glasbeni šoli, sodeluje v glasbenih učnih urah za mlade in je solistka glasbeno-gledališkega kolektiva *Paramundus*, pod katerega se idejno podpisuje skladatelj in glasbenik **Gregor Strniša**. Še vedno pa pili tudi svoje znanje na zasebnih urah pri vsestranski umetnici svetovnega slovesa in ugledni pedagoginji profesorici **Dunji Vežovič** v Stuttgartu.

Po vaših sporedih sodeč ste častilka skladatelja iz rodnega Žalca Rista Savina, očeta prvega kakovostnega slovenskega samospeva. V čem je njegova veličina?

Risto Savin je eden temeljnih skladateljev samospeva na Slovenskem. O tem je poglobljeno pisala poznavalka njegovega dela, moja sosomeščanka Suzana Ograjenšek, muzikologinja in tudi sopranistka. Ne samo da je skladatelj iz mojega oko-



fotografija Kaja Božič

Nataša Krajnc: Res je škoda, da pri nas poznamo večinoma samospeve Schuberta, Schumanna, Brahmsa, od naših morda še samospeve Ipavcev, Škerjanca, Lajovica, premalo pa se zavedamo, kako lep in tudi evropsko primerljiv je Savinov samospev.

svetovljan. Ko sem vadila v njegovi hiši, sem si zelo želela spoznati njegove potomce. Že od prej sem poznala njegovo sorodnico, slikarko Jelico Žuža, pozneje pa sem spoznala

mladimi komponisti, recimo s Petro Strahovnik – marca bom v ciklu Festivala Ljubljana, kjer predstavljajo mlade skladatelje, izvedla tri njene novitete – in drugimi, ki pišejo sodobne kompozicije, ki jih ne bi opredelila kot samospev, temveč kot zaokroženo vokalno, pogosto tudi glasbeno-scensko delo.

Sodelovanje z Gregorjem Strnišo prinaša povsem drugačen, lahkotnejši žanr, večkrat družbeno satiričen. Sploh imam rada lahkotnejše stvari, kot sta opereta, muzikal, kajti tam je še posebej poudarek na dramski igri, kar mi je všeč.

uživam v igri, za razliko od pevcev, ki jih gib moti. Zdi se mi, da na ta način še lažje pojem, se lahko še bolj celostno izrazim. Moja prednost je v tem, da si znam predstavljati, kako sem videti na odru iz dvorane.

Kako kot pedagoginja prepoznate dober pevski material ali potencial?

Pri začetniku ni vse samo v petju, pomembna je tudi njegova prezenca, vse do neke interpretativne umirjenosti in zbranosti. Pomemben je seveda tudi lep glas, prav tako pevčeva moč izraza, ki naj bi se pozneje razvila v odrsko karizmo. Vendar se trudim, da jih ne analiziram preveč, kajti pevec te lahko preseneti čez noč. Včasih od nekoga več pričakuješ v začetku, pa dobiš pozneje manj, in obratno. Tudi pri petju je tako, kot pri drugih instrumentih: talenta je treba le nekaj odstotkov, preostalo je delo. Morda je petje najlepši, vsekakor pa najbolj razširjen instrument, toda mislim, da ga je najtežje poučevati in se ga učiti. Kot profesorica lahko le s sugestijo pokažem na določene poti, naučiti in najti pa jih mora pevec sam. Vsi smo različni, z različnimi izkušnjami in znanjem, drugačnim dojemanjem in čutenjem stvari.

Sodelujete v žepni operi Gregorja Strniše Novi čevlji. Že prej ste poudarili njegov igriv pogled na opero.

Pri Gregorju Strniši mi je všeč ta pristop, ki je najbolj transparenten ravno v učni uri *Opera ni zOperna*, kjer tudi sodelujem – ima odlične, malce odštekane ideje, s katerimi želi opero približati mladim poslušalcem. Poskrbi tudi, da je njegova glasba zelo poslušljiva, kar mlade napelje na ugotovitev, da morda pa opera vendarle ni tako zoprna stvar. Z njim že pripravljamo nov glasbeno-scenski projekt z naslovom *BeateGajst*, premiera bo aprila v Kinu Šiška.

Koliko vas zanima tujina, glede na to, da pri nas mladi ne morete do angažmajev v Operi?

Všeč mi je misel na tujino, res pa je, da razmere premalo poznam. Ko sem se lani uvrstila na Belvedere na Dunaju, najuglednejše tekmovalno za mlade pevce v svetovnem merilu, sem tam morda še najbolj začutila ta svet glasbenih agentov in potujočih pevcev. Zelo bi si želela peti kje zunaj, toda potovati s kovčkom od ene do druge predstave in pogledati na domače le tu in tam mi ne diši preveč. Kar se tiče naših opernih hiš, sem v študentskih letih enkrat sodelovala z ljubljansko Opero, in sicer sem v *Aidi* pela v zboru. Prošnje za

“Morda je petje najlepši, vsekakor pa najbolj razširjen inštrument, toda mislim, da ga je obenem tudi najtežje poučevati in se ga učiti.”

lja, sama sem bila deležna tudi te sreče, da sem lahko vadila v njegovi rojstni hiši – najprej klavir in nato še petje. Ta čudoviti prostor me je navdihoval in dodatno motiviral, ko je v moje življenje vstopila glasba. Tam sem v okviru Savinovih večerov leta 2008 izvedla večer njegovih samospevov. Res je škoda, da poznamo večinoma samospeve Schuberta, Schumanna, Brahmsa, od naših morda samospeve Ipavcev, Škerjanca, Lajovica, premalo pa se zavedamo, kako lep in evropsko primerljiv je Savinov samospev. Sama ga skoraj vedno umeščam na repertoar in tudi v učni program v glasbeni šoli, čeprav ta kratka za pevce morda še pretežak, toda pozneje se radi vračajo k njemu; ima lahko zelo preproste viže ali moderno zahtevne, oboje pa so podkrepljene s sporočilno in čustveno močnimi besedili, na primer Zupančiča ali Aškercera. Tudi kot človek in generalmajor je bil Risto Savin

še slikarja Braneta Širco, njegovega daljnega sorodnika in mojega dragocenega prijatelja, kar me še dodatno bogati.

Omenili ste Ograjenškovo, specialistko za zgodnjo opero. Tudi vi ste v okviru festivala Allegretto s triom Atair posneli Händlove arije. Kako blizu vam je baročni repertoar?

Ti posnetki so nastali še v času mojega študija. Dejansko lahko pojem vsa glasbena obdobja, prava rada jih menjam in rada menjam tudi žanre, to razumem kot svojo umetniško svobodo. Ne poudarjam toliko baroka kot Suzana, mi je pa to obdobje blizu. Najbližja mi je sicer romantika, me pa vedno znova presenečajo dela dvajsetega in enaindvajsetega stoletja. Decembra sem imela recital v okviru koncertnega cikla Atelje Društva slovenskih skladateljev, kjer sem krstno izvedla več del slovenskih skladateljev, kot so Habe, Glavina, Orešič... Sodelujem z

“Na avdicijah v tujini je nekaj še bolj pomembno od pevskega znanja in smisla za dramsko igro – zunanost. Najprej te premerijo od nog do glave in ocenijo, koliko ustrezaš iskani podobi, šele nato pa so na vrsti pevske in igralske sposobnosti.”

Smisel za dramsko igro se danes od opernega pevca praktično zahteva, kajne?

Na avdicijah v tujini je nekaj še bolj pomembno – zunanost. Najprej te premerijo od nog do glave in ocenijo, koliko ustrezaš iskani podobi, nato so na vrsti pevske in igralske sposobnosti. Danes je pevec toliko, da si to lahko privoščijo. Sama nadvse

avdicije sem sicer poslala v obe naši operni hiši, toda nisem dobila nobenega odgovora. Težko je priti sploh do stika, na oder pa potem še težje. Ko je bil v Ljubljani predizbor prej omenjenega tekmovalja Belvedere za celotno vzhodno Evropo, tam ni bilo nikogar iz naših nacionalnih opernih hiš, ki bi prišel poslušat morebitni pevski potencial.